

בשעת ביעורו.
 מקשה הגמרא: **אי הָכִי** – אם אתה לומד כן בקל וחומר, אם כן לגבי
תְּרוּמָה נְמִי לִימָא (גם יש לך לומר) **קַל וְחֹמֶר הוּא**, אם מעשר הקל
 מתרומה כשנטמא אסור בהנאה בשעת ביעורו, כל שכן תרומה
 החמורה.
 מתרצת הגמרא: **הָא כְּתִיב** לגבי מעשר **מִמֶּנּוּ**, ובהכרח בא למעט
 שתרומה אף שהמורה ממעשר, הקילה בה התורה שמוותר ליהנות
 ממנה בשעת ביעורה.
 שוב מקשה הגמרא: **וְמָה רֵאִיתָ** לרבות אסור הנאה מקודש טמא
 מקל וחומר ממעשר, ולמעט מיתור 'ממנו' שתרומה טמאה מותרת
 בהנאה, והלא אפשר לדרוש להיפך, שנאסור הנאה מתרומה טמאה
 בקל וחומר ממעשר, ומיתור 'ממנו' נלמד להתיר הנאה מקודש
 שנטמא.
 משיבה הגמרא: **מִסְתַּבְּרָא קִדְשׁ לֹא מְמַעְיֵמָנָא** – מסתבר יותר שלא
 למעט קודש טמא מאיסור הנאה, **שְׂבִין** חומר מתרומה בשש חומרות
שְׂסִימָן להם בראשי תיבות '**פְּנִינָא קְבִיטָא עִבְסָא**', ולכן מסתבר יותר שגם
 חומרא זו שאם נטמא אסור בהנאה בשעת ביעורו נוהגת בו, והכתוב
 'ממנו' ממעט תרומה.
 הגמרא מפרטת את הסימן לחומרות של קודש: **פִּיגוּל** – אם חשב בעת
 העבודה לאכול הקרבן לאחר זמנו הקבוע לו בתורה, נפסל, ואסור
 באכילה אף בזמנו הראוי, והאוכלו חייב כרת. **נֹזֵר** – אם הקריבו
 במחשבה ראוי, אלא שנותר מהבשר לאחר הזמן הראוי, אסור
 באכילה. ונקרא **קִרְבֵּן** שהקריבו בבית המקדש. ויש בו **מַעֲלֵה** אם
 נהנה ממנו בשוגג. **וְטֵמֵא** האוכלו חייב **כְּרַת**. **וְאִסוּר** באכילה **לְאוּמָן**
 – מי שמת אחד מקרוביו שחייב להתאבל עליהם, ועדיין לא נקבר.
 ומה שאין כן תרומה, לא שייך בה פסול פיגול ונותר, ואינה קרבן,
 אלא מתנה לכהנים היא, חור הנהנה ממנה אינו מועל, וטמא האוכלה
 עונשו מיתה בידי שמים ולא כרת, ומותרת לאונן.
 מקשה הגמרא: **אֲדִרְבֵּהּ**, **תְּרוּמָה** טמאה **לֹא מְמַעְיֵמָנָא** מאיסור הנאה
 בשעת ביעורה, **שְׂבִין** חמורה מקודש בארבע חומרות ו'**מחפ"ז**' **סִימָן**
 להם.
 הגמרא מפרטת את הסימן: זר או כהן טמא האוכלה חייב מיתה בידי
 שמים. **חֹמֶשׁ** – זר האוכלה בשוגג חייב לשלם לכהן פירות חולין כפי
 כמות התרומה שאכל, בתוספת חומש (ויקרא כב ד), מה שאין כן
 בקודש, בחלק המותר לכהנים שאין בו מעילה, אין חיוב חומש לזר
 האוכלו.

מצות **עֲשֵׂה** הוא, שמשמעות 'שבתוך' היא ציווי לשבות ממלאכה,
וְהָיָה לְיָהּ איסור מלאכה ביום טוב גם **עֲשֵׂה** וגם **לֹא תַעֲשֶׂה**, **וְאִין**
עֲשֵׂה דוּחָה אֵת לֹא תַעֲשֶׂה וְעֲשֵׂה, ולכן אין העשה של שריפת
 קדשים פסולים ('באש תשרופו') דוחה את איסור מלאכה ביום טוב.
 הגמרא מבארת את המקור להיתר הנאה מתרומה טמאה בעת
 שריפתה. שנינו במשנה 'אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב',
 מדייקת הגמרא: **כִּיּוֹם טוֹב הוּא דְאִסוּר** להדליק בו, **הָא כְּחֹל שְׂפִיר**
דְּמִי להדליק וליהנות ממנו. מבררת הגמרא: **מֵאִי טַעְמָא** – מנין
 המקור שמוותר ליהנות מהשמן בעת שריפתו.
 משיבה הגמרא: **אֲמַר רַב, כְּשֵׁם שְׂמִצָּה לְשַׂרְוָה** את הקדשים
שְׂנַמְמָהּ, **כִּד מְצִוָּה לְשַׂרְוָה אֵת הַתְּרוּמָה שְׂנַמְמָהּ**, **וְאִמְרָה תוֹרָה**
כְּפִי שְׂיוֹבֵא מִדִּד **בְּשַׁעַת בְּיַעוּרָה תִּיהִי מְמַנָּה**.
 מבררת הגמרא: **הִיכֵן אִמְרָה תוֹרָה** שמוותר ליהנות מהתרומה
 הטמאה בשעת ביעורה. משיבה הגמרא: **מְדַבֵּר** (– מדרשתו של רב)
נִחְמֵן לַמַּדִּים זֹאת, דְּאֲמַר רַב נִחְמֵן אֲמַר רַבָּה בַר אֲבִינָה, אֲמַר קְרָא
(במדבר יח ט), וַיְדַבֵּר ה' אֶל אֶהֱרֹן, וְאָנֹכִי הִנֵּה נֹתְתִי לְךָ אֵת מִשְׁמַרְתְּ
תְּרוּמָתִי, ונקט הכתוב 'תרומתי' בלשון רבים, **הֲרִי שְׂבַעְתִּי מִיְּמֵי**
תְּרוּמֹת הַנִּיתְנוֹת לְכַהֲנִים הַבְּתוּב מְדַבֵּר, אַחַת תְּרוּמָה מְהוּרָה,
וְאַחַת תְּרוּמָה טְמֵאָה, וְאֲמַר רַבְּהִינָא על שני המינים 'הנה נתתי לך',
 והיינו שגם התרומה הטמאה **שְׂלֵדָה** (– של הכהן) **תֵּהָא**, כדי להסיקה
תַּחַת תְּבַשְׂלֵדָה.
 מקור אחר להיתר הנאה מתרומה טמאה בשעת ביעורה: **וְאִיבְעִית**
אִימָא, מקור להיתר הוא **מְדַבֵּר אֲבִינָה**, **דְּאֲמַר רַבִּי אֲבִינָה אֲמַר רַבִּי**
יוחָנָן, נאמר בתורה בידי המעשרות, לגבי מעשר שני (דברים כו ד)
וְלֹא כַעֲרִיתִי מִמֶּנּוּ כְּטָמֵא, והיינו שמתוודה שלא הבעיר את
 המעשר באש בטומאה, כדי ליהנות ממנו, ויש ללמוד מתיבת 'ממנו',
מִמֶּנּוּ – מעשר שני טמא **אִי אַתָּה מְבַעֵיר** באש ליהנות ממנו, **אֲבָל**
אַתָּה מְבַעֵיר שְׂמֵן שֶׁל תְּרוּמָה שְׂנַמְמָתָא ליהנות בשעת הביעור,
 בהדלקת הניר, או הסקה תחת התבשיל.
 מקשה הגמרא: מנין ש'ממנו' בא ללמד היתר הנאה מתרומה
 שנטמאת, **וְאִימָא**, **מִמֶּנּוּ** – מעשר שני **אִי אַתָּה מְבַעֵיר** בטומאה
 ליהנות ממנו, **אֲבָל אַתָּה מְבַעֵיר שְׂמֵן שֶׁל קִדְשׁ שְׂנַמְמָא**, ליהנות
 ממנו בשעת ביעורו.
 מתרצת הגמרא: וכי **לֹא קַל וְחֹמֶר הוּא** שקודש שנטמא אסור
 בהנאה, ומה **מַעֲשֵׂר תְּקַל** מקדשים, **אֲבִרָה תוֹרָה וְלֹא כַעֲרִיתִי מִמֶּנּוּ**
כְּטָמֵא, **קִדְשׁ חֻמּוֹר לֹא כָּל שְׂבִין** שאם נטמא אסור ליהנות ממנו

49 **וְאֵין לָהּ פְּדִיּוֹן** להוציא לחולין, מה שאין כן קודש יש לו פדיון, אם
 50 נפל בו מום קודם שחיתתו. **וְאִסְוֶה לְזָדִים** לעולם, מה שאין כן
 51 קדשים יש שמתרים באכילה לזרים אחר זריקת הדם.
 52 מתרצת הגמרא: **הֵנָּה נְפִישָׁן** – החומרות שישנן בקודש ואינן בתרומה
 53 מרובות על החומרות שישנן בתרומה ואינן בקודש, ולכן מסתבר
 54 יותר לרבות איסור הנאה מקודש שנטמא בקל וחומר ממעשר,
 55 ומהכתוב 'ממנו' למעט תרומה טמאה, שיותר ליהנות ממנה בעת
 56 בעיורה.
 57 תירוץ נוסף: **וְאִיִּבְעִית אִמְרָא**, קדוש חמור מתרומה שֶׁכֵּן האוכלו
 58 בטומאה עָנוּשׁ כִּרְתָּהּ, מה שאין כן האוכל תרומה בטומאה חייב מיתה
 59 בידי שמים בלבד, וכרת חמור יותר, שגם מת קודם זמנו, וגם מת
 60 ערירי.
 61 הגמרא מביאה מקור נוסף להיתר הנאה מתרומה טמאה בשעת
 62 בעיורה: **רַב נְחֵמָן בְּרַי יִצְחָק אָמַר**, אָמַר קְרָא לגבי תרומה (דברים יד
 63 ד), 'ראשית דגנך תירשך ויצהרך וגו' תתן לו' – לכהן, ומתיבת לו'
 64 דרשו חכמים שצריך ליתן לכהן תרומה הראויה לו, והיינו תרומה
 65 טהורה שיכול לאכלה, ולא הראויה לאורו בלבד, והיא תרומה
 66 טמאה שאסורה באכילה, ואינה ראויה לכהן אלא להסיקה תחת
 67 תבשילו או ליהנות מאורה, ומלמד הכתוב שאין להפריש תרומה
 68 מפירות טמאים על פירות טהורים, אלא צריך להפריש מהטהורים
 69 עצמם. מסיים רב נחמן בר יצחק, **מְכַלְל** – וממיעוט זה אתה למד
 70 דתרומה טמאה כַּת אֲוִרוֹ הוּא – מותרת לכהן להסקה ולהנאה
 71 מאורה בשעת בעיורה.
 72 שנינו במשנה: **רַבִּי יִשְׁמְעֵאל אָמַר כּו'** אין מדליקין בעטרן מפני כבוד
 73 השבת.
 74 מבררת הגמרא: **מַאי טַעְמָא** – מדוע אין זה מכבוד השבת להדליק
 75 בעטרן. משיבה הגמרא: **אָמַר רַבָּא**, מִתּוּף שְׂרִיחוֹ רַע, גִּזְרָה שְׁמָא
 76 יִצְיָהָהּ – את הנר, מחמת ריחו הרע, יוצא לאכול במקום חשור.
 77 שואלת הגמרא: **אָמַר לִיה אֲבִי לְרַבָּא**, ויצא, כלומר, מה איכפת לנו
 78 שיצא ממקום הנר.
 79 משיבה הגמרא: **אָמַר לִיה רַבָּא** לאביי, שְׁאֵינִי אֲמַר, הַדְּלִקְתָּ נֵר
 80 בְּשַׁבָּת במקום סעודה חֻבְּתָהּ היא לכבוד השבת, שאין סעודה חשובה
 81 אלא במקום אור כעין יום. **דְּאָמַר רַב נְחֵמָן בְּרַי רַב יְבֻרָא**, וְאָמַר לִיה
 82 – ויש אומרים שאמר זאת רַב נְחֵמָן בְּרַי רַבָּא, אָמַר רַב, הַדְּלִקְתָּ נֵר
 83 בְּשַׁבָּת במקום סעודה, חֻבְּתָהּ, רְחִיצַת יָדַיִם וְרִגְלַיִם בְּחַמְיָן – במים
 84 חמים עֲרִיבִית – בערב שבת, לכבוד שבת, רְשׁוּתָהּ. רב נחמן חולק על
 85 דברי רב ואומר, וְאֵינִי אֲמַר שֶׁהֲרַחֵצָה אֵינָה רְשׁוּת אֵלָּא מְצֻנָּה.
 86 מבררת הגמרא: **מַאי מְצֻנָּה**, כלומר, מהו המקור למצות הרחיצה
 87 בערב שבת. מבארת הגמרא: **דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב**, כִּף הָיָה
 88 מְנַהֲגוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה בְּרַי אֶלְעָא בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת, הָיוּ מְבִיאִים לוֹ
 89 עֲרִיבָה – קרחו מלאה מים חמים, וְרוֹחֵץ בָּהֶם פְּנָיו וְיָדָיו וְרִגְלָיו,
 90 וּמִתְעַמְּף וְיוֹשֵׁב בְּסֻדְרֵינֵי שֶׁל פֶּשֶׁתֵּן הַמְצֻנְיָצִין – שציצות של לבן
 91 ושל תכלת בכנפותיהם, וְרוֹמָה לְמִלְאָהָּ ה' צְבָאוֹת. ומכך שנהג רבי
 92 יהודה בר אלעאי לרחוץ בערב שבת, הרי שמצוה לעשות כן, שמנהג
 93 ישראל תורה הוא. וְהָיוּ תַלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה מְחַבְּיֵין – (מסתירים)
 94 מִמֶּנּוּ פְּנֵי כְּסוּתָן, שלא יראה שאין בהן ציציות. כשהבחין רבם
 95 שאין להם ציצית בכסותם, אָמַר לְהוֹן, כֵּן, וְכִי לֹא כִּף שְׂנִיתִי לְכֶם
 96 (עדות פ"ד מ"י), אודות השאלה אם קדין של פשתן חייב בציצית, כִּית

1 **וְאֵין לָהּ פְּדִיּוֹן** להוציא לחולין, מה שאין כן קודש יש לו פדיון, אם
 2 נפל בו מום קודם שחיתתו. **וְאִסְוֶה לְזָדִים** לעולם, מה שאין כן
 3 קדשים יש שמתרים באכילה לזרים אחר זריקת הדם.
 4 מתרצת הגמרא: **הֵנָּה נְפִישָׁן** – החומרות שישנן בקודש ואינן בתרומה
 5 מרובות על החומרות שישנן בתרומה ואינן בקודש, ולכן מסתבר
 6 יותר לרבות איסור הנאה מקודש שנטמא בקל וחומר ממעשר,
 7 ומהכתוב 'ממנו' למעט תרומה טמאה, שיותר ליהנות ממנה בעת
 8 בעיורה.
 9 תירוץ נוסף: **וְאִיִּבְעִית אִמְרָא**, קדוש חמור מתרומה שֶׁכֵּן האוכלו
 10 בטומאה עָנוּשׁ כִּרְתָּהּ, מה שאין כן האוכל תרומה בטומאה חייב מיתה
 11 בידי שמים בלבד, וכרת חמור יותר, שגם מת קודם זמנו, וגם מת
 12 ערירי.
 13 הגמרא מביאה מקור נוסף להיתר הנאה מתרומה טמאה בשעת
 14 בעיורה: **רַב נְחֵמָן בְּרַי יִצְחָק אָמַר**, אָמַר קְרָא לגבי תרומה (דברים יד
 15 ד), 'ראשית דגנך תירשך ויצהרך וגו' תתן לו' – לכהן, ומתיבת לו'
 16 דרשו חכמים שצריך ליתן לכהן תרומה הראויה לו, והיינו תרומה
 17 טהורה שיכול לאכלה, ולא הראויה לאורו בלבד, והיא תרומה
 18 טמאה שאסורה באכילה, ואינה ראויה לכהן אלא להסיקה תחת
 19 תבשילו או ליהנות מאורה, ומלמד הכתוב שאין להפריש תרומה
 20 מפירות טמאים על פירות טהורים, אלא צריך להפריש מהטהורים
 21 עצמם. מסיים רב נחמן בר יצחק, **מְכַלְל** – וממיעוט זה אתה למד
 22 דתרומה טמאה כַּת אֲוִרוֹ הוּא – מותרת לכהן להסקה ולהנאה
 23 מאורה בשעת בעיורה.
 24 שנינו במשנה: **רַבִּי יִשְׁמְעֵאל אָמַר כּו'** אין מדליקין בעטרן מפני כבוד
 25 השבת.
 26 מבררת הגמרא: **מַאי טַעְמָא** – מדוע אין זה מכבוד השבת להדליק
 27 בעטרן. משיבה הגמרא: **אָמַר רַבָּא**, מִתּוּף שְׂרִיחוֹ רַע, גִּזְרָה שְׁמָא
 28 יִצְיָהָהּ – את הנר, מחמת ריחו הרע, יוצא לאכול במקום חשור.
 29 שואלת הגמרא: **אָמַר לִיה אֲבִי לְרַבָּא**, ויצא, כלומר, מה איכפת לנו
 30 שיצא ממקום הנר.
 31 משיבה הגמרא: **אָמַר לִיה רַבָּא** לאביי, שְׁאֵינִי אֲמַר, הַדְּלִקְתָּ נֵר
 32 בְּשַׁבָּת במקום סעודה חֻבְּתָהּ היא לכבוד השבת, שאין סעודה חשובה
 33 אלא במקום אור כעין יום. **דְּאָמַר רַב נְחֵמָן בְּרַי רַב יְבֻרָא**, וְאָמַר לִיה
 34 – ויש אומרים שאמר זאת רַב נְחֵמָן בְּרַי רַבָּא, אָמַר רַב, הַדְּלִקְתָּ נֵר
 35 בְּשַׁבָּת במקום סעודה, חֻבְּתָהּ, רְחִיצַת יָדַיִם וְרִגְלַיִם בְּחַמְיָן – במים
 36 חמים עֲרִיבִית – בערב שבת, לכבוד שבת, רְשׁוּתָהּ. רב נחמן חולק על
 37 דברי רב ואומר, וְאֵינִי אֲמַר שֶׁהֲרַחֵצָה אֵינָה רְשׁוּת אֵלָּא מְצֻנָּה.
 38 מבררת הגמרא: **מַאי מְצֻנָּה**, כלומר, מהו המקור למצות הרחיצה
 39 בערב שבת. מבארת הגמרא: **דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב**, כִּף הָיָה
 40 מְנַהֲגוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה בְּרַי אֶלְעָא בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת, הָיוּ מְבִיאִים לוֹ
 41 עֲרִיבָה – קרחו מלאה מים חמים, וְרוֹחֵץ בָּהֶם פְּנָיו וְיָדָיו וְרִגְלָיו,
 42 וּמִתְעַמְּף וְיוֹשֵׁב בְּסֻדְרֵינֵי שֶׁל פֶּשֶׁתֵּן הַמְצֻנְיָצִין – שציצות של לבן
 43 ושל תכלת בכנפותיהם, וְרוֹמָה לְמִלְאָהָּ ה' צְבָאוֹת. ומכך שנהג רבי
 44 יהודה בר אלעאי לרחוץ בערב שבת, הרי שמצוה לעשות כן, שמנהג
 45 ישראל תורה הוא. וְהָיוּ תַלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה מְחַבְּיֵין – (מסתירים)
 46 מִמֶּנּוּ פְּנֵי כְּסוּתָן, שלא יראה שאין בהן ציציות. כשהבחין רבם
 47 שאין להם ציצית בכסותם, אָמַר לְהוֹן, כֵּן, וְכִי לֹא כִּף שְׂנִיתִי לְכֶם
 48 (עדות פ"ד מ"י), אודות השאלה אם קדין של פשתן חייב בציצית, כִּית